

Postoloprty chtějí konečně klid po druhé světové válce

České městečko a jeho zacházení s minulostí

KILIAN KIRCHGESSNER / DEUTSCHLANDFUNK (NĚMECKÝ ROZHLAS)

České Postoloprty, německy Postelberg, stojí pro 700 zavražděných sudetských Němců. Pro lidi, kteří si museli svůj hrob vykopat sami. Pachatelé jsou známí – ale odhalení se bojí.

Sluníčko svítí na malou zahrádku v Postoloprtech, Walter Urban si zde se svým bratrem Erichem vytvořil malý ráj pro rodinu a mladého jezevčíka. „My jsme se zde narodili a strávili celý život. Naše rodina je od nepaměti zde doma a naši rodiče si zde koupili domek.“ Walter Urban je poslední Němec v tomto českém městečku. Alespoň ho tak nazývají, přitom již nemluvil několik desítek let žádné slovo německy.

Příběh rodiny Urbanů je od jednoho dne v červnu 1945 velice dramatický. „Byla zde vyhláška, že všichni Němci se musí shromáždit v kasárnách“, vypráví Walter Urban. Můj tatínek si myslel: Neboť nejsem žádný nacist a nikomu jsem nic neudělal – co by již ode mne mohli chtít?“ Ale Franz Urban byl zavražděn a s ním stovky sudetských Němců zahrabáni v masových hrobech. Leží to někde tam vzadu, říká Walter Urban, a ukazuje rukou na louku, která leží okolo jeho zahrady.

Městečko Postoloprty, německy Postelberg, se stal jevištěm pro největší masakr při vyhnání sudetských Němců. Tisíce Němců z dalekého okolí bylo uvězněno v místních kasárnách, museli si své hroby sami vykopat a byli potom popraveni. 763 vražd je doloženo, tmavá čísla jsou ale daleko vyšší. Policie nyní našla stopu, která vede k již zemřelým pachatelům.

Mluví Šárka Poláčková: „Teprve nyní se podařilo najít dostatek důkazů, na jejichž základě bylo možné část těchto vražd vyšetřit. Konkrétně jde o vraždu pěti chlapců.“ Nebylo jim ani 15 a byli zastřeleni, že se vzdáli a natrhali

několik jablek. Dva muži z regionu to byli, kteří je zastřelili, a toto poznání nyní rozvíjí Postoloprty.

Minulost vlastního města ale sotva někoho děsí. Pouze kroučí očima a chtějí mít svůj klid. Malá komise jedná o pomníku¹ proti kterému je však velký odpor. Také Ludvík Mlčuch, který je jedním ze zastupitelů², je proti. „Mladí lidé stejně nemají žádnou představu o tom, co se zde dělo. A potom se rychle a

snadno zapomene to, co se zde 1938-1945 dělo. Vyhnání si nevymysleli Češi, to byl následek něčeho jiného. Jestli jde o pomník, tak jsou starší jednoznačně proti.“

Proč máme vzpomínat německých obětí, když přece předtím bylo mnoho Čechů zabito – tato otázka stojí v mnoha dopisech, které zastupitel Mlčuch v minulých týdnech dostal, a které nyní na stole rozložil. Vypracování minulosti je těžké téma, říká – a stále ještě reagují mnozí Češi podrážděně, když se zjistí, že mezi nimi nebyly jen oběti, ale také pachatelé.

Bratři Urbanové, jejich otec byl tehdy zavražděn, si na to zvykli. Dodnes, vypráví oba, že nemohli o svém traumatu s nikým mluvit a nosili ho stále s sebou. A potom to z Ericha Urbana propukne:

„Já vím, ještě jako kdyby to bylo dnes, že jsem se bavil s jednou ženou ve městě, bylo mi osm let. Můj táta byl v kasárnách vězněn a my jsme každý den slyšeli to střelení u poprav. Přišel k nám jeden československý voják a hrdě řekl: Dnes jsem jich stačil udělat čtyřicet – myslel jsem jenom na svého otce a utekl jsem. Kdybychom měli vzpomínkový náhrobek, tak bychom alespoň měli místo, kde by mohli položit kytky pro svého otce, jehož hrob neznají. O víc nejde po těchto mnoha letech.“

V městečku Postoloprty je ovšem odpor proti pomníku doposavad velký. Zastupitel Ludvík Mlčuch: „Minulost již nemůžeme změnit. To byla vážná věc, ale v přítomnosti musíme řešit jiné problémy.“ Svým voličům, říká, nemůže vysvětlit, proč se vydávají velké částky pro pomník – vždyť se může těmito penězi opravit několik metrů chodníků.

Deutschlandfunk („Německý rozhlas“) 22.6.2009, 9.10 Uhr

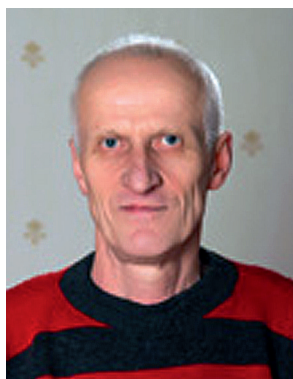
POZNÁMKY

1. Rada města Postoloprty rozhodla, na podnět předsedy německého Nadačního spolku Žatec (Förderverein der Stadt Saaz/Žatec) Otokara Löbla, který roky usiluje o vytvoření pietního místa pro oběti z května a června 1945, 23. února 2009 o vytvoření poradní komise. Členové komise byli střídavě M. Lichtenstein a Oldřich Látal z Židovské obce v Teplicích, Jaroslav Vodička za volyňské Čechy, zastupitel z Postoloprty P. Schöller, postoloprtský občan Walter Urban, historik Dr. Petr Pehr a Otokar Löbl.

2. Ludvík Mlčuch byl zastupitelem za komunistickou stranu v zastupitelstvu města Postoloprty (KSČM).



Walter Urban, člen postoloprtské „pomníkové“ komise (archiv Nadačního spolku Žatec)



Zastupitel města Postoloprty Ludvík Mlčuch (archiv Nadačního spolku Žatec)